

De West-Balkan in Vogelvlucht.

als kunstenaar van iemand met zoo onmiskenbaar groote gaven als Albert Roelofs.

Nochtans... ik zou me voor het oogeblik advokaat van een verloren zaak achten, als ik niet een alles weerleggend argument kon bijbrengen: ik heb dingen van Roelofs gezien, die, bij minder vastheid en kennis, reeds van dezelfde opvatting spreken als zijn laatste werk en die gemaakt zijn *lang voor hij ooit een enkel schilderij van Mancini onder de oogen gehad had*.

Ik voor mij voel tusschen het werk van Mancini en dat van Roelofs, hoewel hun beider wijze van lichtoplossing verwant is, essentieele verschillen. Mancini, de gigant, schildert als in wanhoop. Bij Roelofs vind ik veel meer een genot, een savouereeren van het mooie, dat hij ziet en wil uitbeelden. Mancini is een leeuw, die zijn manen schudt en met geweldigen klauw zijn slagen toebrengt. Hij heeft kleurcontrasten zoo fors, dat niemand behoeft te trachten hem daarin na te volgen. Albert Roelofs *zoekt* zelfs niet in die richting. Zijn hoofdkleuren zijn eigenlijk zwart en wit, en zijn schilderijen, hoe petilant ook, zijn van kleur in den regel haast sober.

't Is tusschen deze twee het verschil van een bazuin en een viool, van een groot, middel-eeuwsch tweehands-zwaard en een Louis XV degen. Met het ridderzwaard werd een schedel gekloofd, met den degen, waarvan het lemmet met goud was geïncrusteerd, werd elegant een kleine incisie ter hoogte van het hart toegebracht.

Lieve hemel, waar dwaal ik met mijn vergelijkingen heen.

Ik heb het nu al over moordwerktuigen, in stede van over de kunst, die het leven brengt.

Daarom, ik zie er verder van af.

Niets spreekt beter over den artist, dan zijn werk zelf. Laat dus Roelofs' werk de wereld in gaan. Hij heeft nog veel jaren vóór zich. Hij zal hebben voort te gaan, zich aan de studie der natuur te verfrischen. Dat is een bron, die nimmer raakt uitgeput.

En dan zie ik voor dit Zondagskind, dat in de Hollandsche school, in het gezelschap van zoovele aristocraten in de kunst, reeds

een goede plaats inneemt op een leeftijd, waarop de meeste anderen nog niet veel anders doen dan ploeteren, een groote toekomst open.

Hij is er een, qui ira loin, zooals Meunier zei.

Ten slotte voldoe ik nog aan een wensch van Roelofs zelf. Hij verzoekt me twee menschen te vermelden, die op de ontwikkeling en den gang van zijn werk grooten invloed hebben geëffend.

Vooreerst zijn vader, die hem door leering en voorbeeld de oogen opende voor al wat groot en mooi was, en den grondslag legde van een, vóór alles, gezonde opvatting in de kunst.

Ten tweede zijn jonge vrouw, wier scherpzinnig oordeel en fijne smaak hem nog dagelijks het werken licht maakt, wier beeld en wier geest hem reeds zooveel heeft doen scheppen, dat onder zijn gelukkigste concepties behoort.

Hoe prettig is het mij, met dit trekje, dat het karakter van den mensch Roelofs in zulk een beminnelijk licht plaatst, te kunnen besluiten.

November 1903.

DE WEST-BALKAN IN VOGELVLUCHT. DOOR M. WAGENVOORT. † † † † † † † † † †

Een jaar geleden, nog in frissche onbekendheid met menschen en toestanden, wist ik hoe met de oplossing der „Oostersche questie” aan. Nu heb ik Makedonië, Servië, Slavonië, Bosnië, Herzogewina, en Montenegro doorreis, en weet ik het niet meer. In elk dezer landen doet de sfinx, aan wie iedere huiszittende dorpsjournalist een antwoord weet te geven, dat althans hem zelf bevredigt, maar die reeds zooveel menschen gedood heeft, en voortgaat er zooveel te doden, zich anders voor, en stelt andere vragen. Makedonië is nog Turksch: met elke lente ontwaken zijne Christen-bewoners uit den winterslaap, door de nachtmerrie van Turksche overheersching gekweld. Dan gaat door de wereld het honderdvoud vergroot gerucht van moedig verweer,